

BYGGNADS AVTALSKRAV.

Gällande Plåt & Ventilationsavtalet gentemot Plåt & Ventföretagen inför 2023 års avtalsrörelse

FÖRUTSÄTTNINGAR.

Kort avtalsperiod

Vi befinner oss i en ekonomisk osäker tid. Inflationen är hög och Riksbanken höjer räntor. Orsakerna är dock primärt externa i form av kvardröjande ekonomiska effekter av pandemin och Rysslands krig i Ukraina. Resultatet av detta kan vi se i form av stigande priser på mat, el och drivmedel.

Att orsakerna i stor utsträckning beror på händelser i vår omvärld gör det också svårt att bedöma när läget vänder. Hur varaktig blir inflationsuppgången? Hur kommer centralbankerna och våra politiker att agera? Svaren är långt ifrån entydiga. Det vi kan konstatera är att fallande reallöner och stigande räntor pressar hushållens konsumtion och marginaler. Många av Byggnads medlemmar är oroliga för framtiden och hur den ekonomiska situationen kommer att utvecklas.

Mot bakgrund av ovanstående är det helt uppenbart att avtalsrörelsen kommer att genomföras i en miljö av stor osäkerhet kring den ekonomiska utvecklingen. Samtidigt vet vi att den svenska ekonomin i grund och botten mår bra och att det fortfarande finns stort byggbehov av både infrastruktur och bostäder runt om i landet. En huvuduppgift för oss som parter är således att se till att bygg- och installationsbranschen även fortsättningsvis är attraktiv för framtida generationer.

I detta läge är ett ettårigt avtal ett *måste*. Ett längre avtal än så vore direkt oansvarigt för hela branschen. Ett kort avtal ger oss möjlighet att om ett år återigen utvärdera det ekonomiska förutsättningarna, läget på arbetsmarknaden och i bygg- och installationsbranschen. I en turbulent tid måste vi använda den flexibilitet som den svenska modellen ger oss.

Byggnads medlemmar vill se förändring

Våra medlemmar bygger Sverige. Oavsett årstid och väder är vi redo att bygga framtiden för alla människor, för alla situationer. Med yrkesstolthet, precision och kompetens. Men vi bygger på ojämlika villkor. I vår bransch finns företag som söker kryphål i lagar och regler, som inte tar ansvar, som sätter pengar framför våra medlemmars säkerhet och hälsa. Vi backar in i framtiden i stället för att utveckla vår bransch med jämlik konkurrens och modern teknik.

Inför avtalsrörelsen har vi fått in över 2 000 avtalsmotioner. Våra avtalskrav är väl förankrade i våra medlemmars önskan om en bransch där kollektivavtalen gynnar seriösa, innovativa företag och hindrar fuskare och rent kriminella.

Avtalsrörelsen handlar om att skapa ordning och reda i branschen, att säkerställa att våra medlemmar inte skadas eller dör i arbetet och att våra medlemmar ska få en trygg tillvaro genom hela arbetslivet, från skola till ålderdom.

Stoppa kriminalitet, fusk och utnyttjande

Fusk i branschen går att förebygga och kontrollera bort. Men det kräver samordning och ansvarstagande. För att lyckas få bukt med de kriminella företagen måste kontrollerna bli fler och effektivare. Seriöst företagande ska premieras och ett tryck mot jämlik konkurrens ska skapas.

Vi som parter måste ta krafttag och säkerställa att lagar och avtal följs. För att få bort fuskande företag från våra arbetsplatser måste vi arbeta tillsammans. Det ska vara självklart för alla att företag granskas och att företag som inte sköter sig stängs ute från våra arbetsplatser.

Jämställdhet och familjeliv

Bygg- och installationsbranschen ska vara en attraktiv bransch för både kvinnor och män. Den skeva könsfördelning som vi fortfarande ser ute på våra arbetsplatser kan ingen vara stolt över. Det är inte rimligt att branschen fortfarande inte är anpassad för att både män och kvinnor ska kunna arbeta på samma arbetsplats. Det är inte rimligt att män och kvinnor som är föräldralediga får sämre anställningsförmåner. Här ligger bygg- och installationsbranschen långt efter omvärlden. Ska vi komma i kapp måste vi gemensamt ta större och snabbare kliv.

Rättvisa löner

Som sagts inledningsvis så sker avtalsrörelse i ett mycket känsligt ekonomiskt läge. Inflationen har redan ätit upp tio års löneökningar och våra medlemmar förväntar sig att bli kompenserade. Trots frustrationen bland våra medlemmar är vi beredda att hålla igen för att inte ytterligare spå på inflationen. Vi ställer oss därför bakom LO-samordningen. En viktig del i denna är att de med lägst löner ska få mer i årets avtalsrörelse. Det är de som drabbas hårdast av inflationen. Genom vårt yrkande om löneökning med 4,4 procent och en låglönesatsning tar vi ett gemensamt ansvar för Sveriges ekonomi.

De gemensamma krav som Byggnads ställt sig bakom innebär löneökningar med 4,4 procent för alla som tjänar 27 100 kronor och mer. Alla som tjänar mindre än 27 100 kronor i månaden ska få en löneökning med minst 1 192 kronor per månad. Även avtalens lägstalöner ska, i tillämpliga fall, höjas med minst 1 371 kronor i månaden.

Såväl avtalens lägsta löner som semesterlön och andra ersättningar i kollektivavtalen ska höjas i proportion till lönerna i allmänhet. En viktig princip som slås fast i samordningen är också att lågavlönade inte ska behöva "betala" sin något högre procentuella löneökning med försämringar av andra villkor.

Gemensamt ansvar för framtiden

Vi bygg- och installationsarbetare har ett viktigt jobb. Ett jobb där vi är en del av något större och formar framtidens samhälle. Det är vi som ser till att skolor finns till nästa generations barn, att familjer har bostäder att bo i, att sjukhus har plats för nya patienter. Vi är händerna som bygger Sverige. Vi är övertygade om att vi med ovanstående förutsättningar och fakta som utgångspunkt lägger grunden för en avtalsrörelse där parterna tillsammans tar ansvar för bygg- och installationsbranschens framtid.

BYGGNADS YRKANDEN.

Ekonomiska yrkanden

Lönegapet mellan arbetare och tjänstemän fortsätter att öka och är nu lika högt som på 1930-talet. Vi kan inte acceptera att klassamhället breder ut sig. Detta är en viktig fråga för oss att komma till rätta med i denna avtalsrörelse.

Vårt lönekrav är långsiktigt hållbart och tar hänsyn till både inflationsmålet och kravet på internationell konkurrenskraft.

Av denna anledning yrkar Byggnads

att en överenskommelse träffas om löneökningar med 4,4 % dock med ett lägsta utrymme om 1 192 kr per månad räknat per individ inom avtalsområdet,

att utgående löner och samtliga nivåer i avtalet höjs med minst 4,4 %,

att avtalets grundlön minst höjs med ett värde som motsvarar löneökningarna enligt första punkten ovan inom avtalsområdet,

att lönehöjningen sker från första dagen och inte från och med den löneperiod som börjar närmast efter lönehöjningsdagen.

Pension

Extra pensionsavsättning

Enligt prognoser kommer dagens pensionsavsättning inte att räcka för att arbetstagarna ska kunna leva ett drägligt liv även efter pensionering. I avtalsrörelsen 2017 infördes ett system där arbetsgivarna, utöver den vanliga pensionsavsättningen, även ska göra en extra pensionsavsättning. Den procentsats som avsättningen i dag har är dock inte tillräcklig för att uppnå målet med att de anställda ska få en dräglig pension. Avsättningen måste öka varje år.

Av denna anledning yrkar Byggnads

att avsättningen till den extra pensionsavsättningen ska öka.

Stoppa kriminalitet, fusk och utnyttjande

Arbetsplatsanmälan

Avtalets bestämmelse innehåller ingen reglering över vilka uppgifter som behöver framgå av en arbetsplatsanmälan. Detta leder till att vissa företag endast anmäler in företagsnamn och en adress.

Av denna anledning yrkar Byggnads

att bestämmelsen om arbetsplatsanmälan kompletteras med vilka uppgifter som ska framgå av en arbetsplatsanmälan.

In- och utlåning

Alltför ofta ser vi exempel på företag som kringgår regelverket vid in- och utlåning. Reglerna saknar i dag de ramar som finns i övriga avtal i byggbranschen.

Av denna anledning yrkas Byggnads

att reglerna om in- och utlåning skärps.

Granskning

Allt oftare nekar företag oss att få granska de handlingar som behövs för att vi ska kunna kontrollera att kollektivavtalet efterlevs. Företagen uppger att vi enligt GDPR inte har rätt att ta del av till exempel tidsrapporter. Det framgår emellertid av kollektivavtalet att vi har rätt att granska alla de nödvändiga handlingar som behövs. För att tydliggöra att vi har denna rätt och förtydliga att kollektivavtalet utgör en rättslig grund för att vi ska kunna ta del av dessa uppgifter enligt GDPR bör granskningsbestämmelsen kompletteras.

Av denna anledning yrkar Byggnads

att granskningsbestämmelsen ska kompletteras med en uppräknning av de handlingar som Byggnads region bland annat har rätt att få ta del av vid en granskning,

att produktionen ska betala för kontrollerna.

Kompetensutveckling

Utvecklingen i branschen går snabbt. Det tas fram nya material, ny teknik och nya arbetssätt. Arbetsgivare har en skyldighet att se till att personalen får den utbildning som behövs men inte sällan ser vi att många arbetsgivare struntar i att kompetensutveckla sin personal. Avtalet har i dag en bestämmelse som ger arbetstagarna rätt till kompetensutveckling men texten är alltför vag för att ge arbetstagarna den rätt som de behöver.

Av denna anledning yrkar Byggnads

att det i avtalet förs in en rätt till årlig kompetensutveckling med ett minsta antal timmar.

Resor och traktamenten

Restidsersättningen

Restidsersättningen är för låg och har inte justerats sedan 2016. Dessutom har dagtraktamentet till lärling som genomför utbildning enligt utbildningsavtalet inte höjts i samma takt som traktamentet.

Av denna anledning yrkar Byggnads

att restidsersättningen höjs,

att dagtraktamentet för lärling som genomför utbildning höjs.

Ett friskt arbetsliv

Hälsoundersökning

I avtalet finns en skrivning som säger att "om regelbunden hälsoundersökning inte är medicinskt motiverad, och ej heller påkallas av de anställda, kan dessa ersättas av andra förebyggande åtgärder". Denna text motverkar bestämmelsen om företagshälsovård i övrigt och missbrukas av en betydande andel av arbetsgivarna som använder den som förevändning för att inte ha företagshälsovård.

Prostatacancer är Sveriges vanligaste cancerform. Att upptäcka cancer tidigt ökar möjligheten att bli frisk. Problemet med prostatacancer är att det kan dröja flera år innan symptomen visar sig. Ett enkelt blodprov kan öka möjligheterna att upptäcka cancer i ett tidigt skede.

Av denna anledning yrkar Byggnads

att bestämmelsen om hälsoundersökningar ändras så att det tydligt framgår att alla företag ska erbjuda de anställda regelbundna hälsoundersökningar,

att arbetstagare över 50 år ska erbjudas möjligheten att ta ett PSA-prov.

Friskvårdsbidrag

Arbetet i vår bransch är ofta fysiskt ansträngande. De anställda drabbas inte sällan av belastningsskador och förslitningsskador. I och med den alltmer ökade specialisering som sker i företagen finns stor risk att denna negativa utveckling fortsätter. Friskvårdsbidrag är ett bra incitament för att få de anställda att stärka kroppen genom fysisk aktivitet vilket förbygger arbetsrelaterade belastningsskador och ger en minskad sjukfrånvaro.

Av denna anledning yrkar Byggnads

att friskvårdsbidraget höjs.

Slipade skyddsglasögon

Slitage på privata glasögon är ett stort problem för anställda. I de fall glasögon behövs i tjänsten så ska det vara självklart att arbetsgivare ser till att arbetstagaren har rätt till slipade skyddsglasögon.

Av denna anledning yrkar Byggnads

att arbetsgivaren ska tillhandahålla fria slipade arbetsglasögon till anställda med synfel.

Jämställdhet och familjeliv

Arbetstidsförkortning

Att anställda blir föräldrar är en naturlig del av vardagen på arbetsplatsen. Byggbranschen består i dag av flest män. De hinder som finns i kollektivavtalet mot att de anställda tar en aktiv roll i föräldraskapet måste utmönstras.

Av denna anledning yrkar Byggnads

att tid då arbetstagaren är föräldraledig och ledig med tillfällig föräldrapenning inte ska medföra minskning av arbetstidsförkortningen,

att arbetstagare som är föräldraledig ska ha rätt att spara intjänad arbetstidsförkortning.

Arbetsplats för alla

Andelen kvinnor i vår bransch är fortfarande på en alldeles för låg nivå. Det är viktigt att alla arbetsplatser utformas på ett sätt som innebär att det inte finns några hinder mot att både kvinnor och män arbetar där tillsammans.

Av denna anledning yrkar Byggnads

att överenskommelsen om personalutrymmen ska justeras så att det tydligt framgår att en arbetsplats ska vara anpassad både för kvinnor och män vilket bland annat inkluderar att kvinnor och män ska erbjudas avskilda utrymmen för ombyte och att duschutrymmena ska gå att låsa.

Utöver ovan anförda yrkanden gäller LO-samordningens avtalsyrkanden.

Utöver dessa framförda yrkanden förbehålles rätten att under förhandlingarnas gång framföra ytterligare yrkanden.

Avtalsperiodens längd ska vara ett år.

Stockholm den 15 februari 2023

Mottages

Torbjörn Hagelin

Avtalssekreterare
Svenska Byggnadsarbetareförbundet

Anita Hagelin

Förhandlingschef
Plåt & Ventföretagen